

Månadsrapport nov 2021 – Inga höststormar i sikte bäddar för minimal årsproduktion

Översänder vindrapport för november som visar att höstvindarna börjar ta fart men inte tillräckligt för att årets vindkraftproduktion skall nå det normala. Index för november blev 122 %. Hittills i år ligger index nu på 94 % och index för rullande 12 månader på 91 %. Månadens beräknade totalproduktion blev drygt 1,8 TWh. Den genomsnittliga utnyttjandegraden för månaden uppgick till 30 % och produktionstiden till 78 %. Den dygnsvisa medeleffekten pendlade mellan 14 % och 70 % av installerad effekt. Otillgängligheten för oktober var genomsnittligt 4,3 % jämfört med förra månadens 4,7.

Nu finns totalt installerat 12 484 MW i 4 850 anläggningar (> 50 kW). Den kraftiga utbyggnaden fortsätter och med allt högre elpriser och politiskt stöd bedöms denna fortsätta. De nya affärskoncepten, med fasta elpriser på långtidskontrakt som de senaste åren drivit den kraftiga utbyggnaden, riskerar att slå sönder de sunda marknadsekonomiska drivkrafterna som hittills präglat den nordiska energimarknaden. Riskerna är dels att många mindre aktörer slås ut dels att Svenska Kraftnät får svårt att få fram balanskraft och även tillräcklig överföringskapacitet. Det allt större underskottet i södra Sverige, speciellt vid svaga vindar, håller också uppe elpriserna i elområde 3 och 4. Även den statliga/politiska inblandningen i vindkraftutbyggnaden liksom den pågående effektkommissionens arbete skall bli intressant att följa. Kina och Ryssland kan här vara förebilder.

Den alltmer integrerade elmarknaden i hela Europa har nu visat sig ha stort inflytande på svenska elpriser. Med svaga vindar och en snabb konjunkturuppgång har brist på el på kontinenten kraftigt höjt elpriserna även i Sverige, speciellt i södra Sverige. Eftersom elkraftpriset marginalprissätts kunde till och med det oljeeldade Karlshamsverket köra med vinst när sol och vind inte producerar. En ytterligare parameter som alltmer påverkar priset är transportkapaciteten av elkraft från norr till söder. När denna inte räcker till uppkommer stora prisskillnader när el i norr låses inne samtidigt som ett underskott byggs upp i söder. Ansvarig för detta är Svenska Kraftnät. Därtill kommer det ovan nämnda fenomenet med de s k PPA avtalen som ytterligare ökar utbudet av vindenergi med sänkta spotpriser som följd. Fortsatt utbyggnad av vindkraft kommer att ytterligare öka prisvariationerna. En stabiliserande faktor kan dock bli de planerade vätgasproduktionsanläggningarna som kommer att utnyttja den billiga vindkraftelen dvs när elöverskott råder. En ny exportkabel från Norge till kontinenten innebär också en utjämnande faktor, dock på en högre prisnivå.

Konjunkturuppgången i Europa och världen är nu snabb och med den följer högre kol och gas/oljepriser. Med höga elpriser på kontinenten passar Sverige och Norge på att exportera så mycket det går och vattenmagasinen töms snabbt. Kärnkraftverkens revisionsperiod är nu avslutad, mera nederbörd och dessutom lite mera höstblåst har inte fått elpriserna att vända nedåt utan snarare att öka igen. Anledningen är att vattenkraften tvingats dra ned sin produktion medan isläggning sker i vattenmagasinen. Underdimensionerat kraftledningssystem för överföring från norr till söder ger fortsatt stora prisskillnader. Priset för utsläppsrätterna har med industriaktiviteten ökat ytterligare och den nya prisnivån ligger nu över 70 Euro/ton (ungefär lika många ören per kWh el). Systempriset för november vände åter upp och är nästan uppe på rekordnivåer. Väderberoendet, vind och temperatur samt nederbörden, styr nu allt mera priset på el. I nedanstående tabell visas elprisutvecklingen i Skandinavien de senaste 12 månaderna.

Prisområde	SYST	SE1	SE2	SE3	SE4	FI	DK1	DK2	Oslo	Kr.sand	Bergen	Molde
Nov 2020	65	66	66	241	353	282	243	47	47	47	48	54
dec	205	184	184	316	380	400	352	400	206	206	200	145
jan	462	451	451	491	502	517	507	513	487	486	487	443
feb	473	436	436	536	544	576	477	551	535	479	534	432
mars	348	254	254	368	459	390	459	475	422	422	422	254
april	385	269	268	337	432	374	487	486	458	449	449	281
maj	449	389	389	435	485	466	551	560	489	490	491	372
juni	441	348	348	403	739	568	746	745	468	547	467	356
juli	551	519	528	590	694	803	816	830	567	586	567	466
aug	668	588	588	671	855	697	846	862	734	734	734	584
sept	875	565	565	918	1227	908	1275	1261	1082	1082	1082	538
okt	876	258	258	648	869	653	1178	1076	983	995	981	252
Nov 2021	849	439	439	835	1125	869	1427	1373	1072	1072	1073	421

Totalt är nu 942 verk anslutna till den automatiska avläsningen, ca 50 rapporterar manuellt och ca 3 800 rapporterar inte till Vindstat.

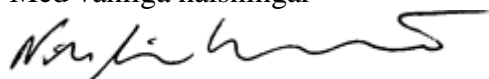
Vi påminner enerconägare om att vi eventuellt behöver ett nytt medgivande att vi får ta del av verkens produktionsdata.

Det finns fortfarande ganska många verk där kommunikationen inte fungerar. Vi ber Er som är anslutna till det automatiska avfrågningsystemet att kontinuerligt kontrollera att kommunikationen med verken upprätthålls.

Om kommunikationssystemet av någon anledning inte fungerar runt ett månadsskifte, det vill säga verket är gråmarkerat på hemsidan www.vindstat.nu, kan det inträffa att vi inte får med verket i fråga i månadsrapporten. När kommunikationen åter fungerar fördelas den ackumulerade produktionen ut på de saknade dygnen. Dessa ”beräknade” värden införs sedan i statistiken.

Månadsrapporter och tidigare årsrapporter finns också på www.vindstat.com och som vanligt på www.vindstat.nu. Vindkraftprognoser för de närmaste dygnen visas på www.vindstat.com.

Med vänliga hälsningar

Nils-Erik Carlstedt
Vindstat AB